

MŰVELŐDÉSI ÉLETÜNK KRÓNIKÁJA 2010. február – március – április – május

Elismerések

*Március 15-e alkalmából a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusán **Sziklavári Vilmos** főkonzul a Magyar Köztársaság Érdemrend Tiszti Keresztjét adta át **Zán Fábián Sándornak**, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspökének. **Petei Judit**, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője, a Mikaland Vegyesvállalat igazgatója és **László Károly**, a Técsői Református Líceum lelkész-igazgatója, a técsői református gyülekezet lelkésze, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét vehette át.

***Kőszeghy Elemér**, a *Kárpáti Igaz Szó* főszerkesztője Budapesten a Magyar Újságírók Közössége Petőfi Sándor Sajtószabadság Díjában részesült.

*A Magyarok Kijevi Egyesülete az ukrainai magyarság érdekében kifejtett köztevékenysége elismerésül Etelköz-díjjal tüntette ki **Kincs Gábert**, Beregszász alpolgármesterét, az UMDSZ alelnökét.

***Ivan Kacsur**, a megyei ál-

lami közigazgatás elnökhelyettese elismerő oklevelet nyújtott át az UNE magyar karának létrehozásáért **Dr. Lizanec Péter** dékánnak és **Dr. Spenik Sándornak**, a fizika-matematika tanszék vezetőjének.

Eseménynyaptár Február

*Sárospatakon az Újbástya Rendezvénycentrum Galériájában a nagyszámú látogatók, érdeklődők kérésére március 1-ig meghosszabbították a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjainak (**Fuchs Andrea**, **Klisza János**, **Réti János**, **Soltész Péter**, **Soltész Krisztina**) csoportos kiállítását, melyet április végéig Borod-Abaúj-Zemplén Megye különböző művelődési intézményeiben is bemutattak.

*Az Ukrainai Képzőművészeti Szövetség Ungvár Galériájában Valentin-napi kiállítás nyílt a kárpátaljai alkotók erotikus munkáiból. A csoportos tárlaton sikerrel mutatkozott be aktjaival **Soltész Péter** festőmű-

vész, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület társelnöke.

* A Credo Verséneklő Együttes sikerrel szerepelt a budapesti XIV. Csángó-bálon, valamint Újpesten a Polgári Centrum színháztermében.

* Budapesten a Magyar Írószövetség klubtermében került sor a *Partium* irodalmi folyóirat bemutatójára, amelyen részt vett **Bakos Kiss Károly** költő, a folyóirat versrovatának vezetője és **Lőrincz P. Gabriella** költő.

* A Százhalombattai Városi Könyvtárban került sor **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő szerzői estjére.

* Budapesten a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus székházában megtartották a Magyar Fotóművészek Világszövetségének közgyűlését, amelyen nyilvánosságra hozták a 2/2010. sz. Elnökségi határozatot: a benyújtott portfóliók megtekintése után új tagok felvételéről döntött az elnökség: többek között Ukrajnából **Picur Zoltánt** (Ungvár) és **Lőrincz Istvánt** (Ungvár) vette fel tagjai közé, akik a MÉKK Fotókörenek aktív tagjai.

* Budapesten lezajlott a Gulágkutatók Nemzetközi Társaságának ülése. A fórumon bemutatásra került **Singer Zsuzsa**. *Nyomok a lelkekben. A szízlíni munkatáborok kényszerű öröksége* című tanulmánykötete, amely a KMMI-füzetek sorozatban jelent meg **Dupka György** utószavával.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet “Nemzetiségi politikai és határmenti regionális együttműködés a Kárpát-medencében” témakörben nemzetközi tudományos konferenciát szervezett „*A magyar-ukrán közös múlt és jelen összekötő és elválasztó “fehér foltjai”*” címmel.

Március

* Március idusán ünnepi felvonulást, koszorúzási ünnepséget tartott Beregszászban az UMDSZ, amelynek egyik ünnepi szóno-ka **Gajdos István** elnök, Beregszász polgármestere volt. Ezúttal a KMKSZ által rendezett ungvári ünnepség fő szóno-ka volt többek között **Dupka György**, a MÉKK el-

nőke és **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke. Jelentősebb megemlékezés és koszorúzás volt Munkácson a podheringi emlékoszlopnál, Técsőn a Kossuth-emlékműnél és Kijevben a Petőfi-szobornál.

*Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékének szenteltek megemlékezéseket a KMKSZ szervezésében Badalóban, Bótrágyon, Viskén, Nagyszőlősen, Munkácson. **Tarlós István**, a Fidesz-KDNP budapesti közgyűlésének frakcióvezetője is Kárpátalján ünnepelt.

*Kárpátaljai Napokat szervezett Budapesten a Kárpátaljai Szövetség: **Dupka György** a kárpátaljai könyvkiadás helyzetéről tartott előadást. Kiállítás nyílt Réti János grafikáiból. Pomogáts Béla irodalomtörténész közreműködésével bemutatásra került **Czébely Gabriella**: *Holló hajam vánkosán* című verseskötete, **Lengyel János**: *Halott ember karácsonya* c. interjúkötete, **Singer Zsuzsa**: *Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége* című tanulmánykötete. Az előbbi kettő az Intermix Kiadó, az utóbbi a KMMI gondozásában jelent meg.

*Rákóczi-napokat szervezett a beregszászi Kárpátaljai Magyar Főiskola, amelynek keretében „Az 1920-as békerendszer és Európa átalakulása” címmel tudományos konferenciára került sor. Előadást tartottak többek között: **Ormos Mária**, **Raffay Ernő** és **Romsics Ignác**, a téma kiváló kutatói.

*Kárpátaljai irodalmi karavánt fogadott a Székelyföld. Az *Együtt* folyóirat bemutató körútján (Csíkszeredán, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen és Brassóban) részt vett **Bakos Kiss Károly** költő, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, **Zubánics László** történész, a Tanulmány rovat vezetője és **Dupka György** író, a folyóirat felelős kiadója és lapigazgatója.

*5. alkalommal rendezték meg a beregszászi Kárpátaljai Magyar Főiskolán az Öregdiák-találkozót. Ugyanitt **Veres Péter** festőművész munkáiból emlékkiállítás nyílt. A tárlat anyagát az elhunyt művész lánya, **Veres Ágota** mutatta be.

*A Kárpát-medencei Magyarok Zenéje, 8 koncert – 8 ország – egy nemzet elnevezésű koncertsorozat

soronkövetkező rendezvényét Beregszászban, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban tartották meg. A koncert védnökei: **dr. Orosz Ildikó**, a Rákóczi-főiskola elnöke és **Böleskei Gusztáv** református püspök voltak, támogatója pedig a Rákóczi-főiskola mellett Budapest IX. kerületének önkormányzata és **Gergely Ferenc** polgármester.

Április

*A Beregszászi Magyar Tanárképző Főiskola diákjai zenés-drámai produkcióval méltatták a magyar költészet napját. „A nyelv kollektív átszabása (romantikus töredék **Vári Fábrián László és Bagu László** verszövegeinek felhasználásával)” címmel bemutatott előadást **Beregszászi Anikó** rendezte.

*A MÉKK képzőművészeti karavánja a sikeres sárospataki bemutatkozás után a Szirmabesenyői Önkormányzat kiállítótermébe kapott meghívást a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet szervezésében. Ezúttal **Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter** és **Soltész Gabriella** grafikáit,

olajfestményeit és más alkotásait tekinthették meg az érdeklődők.

*A Tiszabökény-Farkasfalvai Tiszaháti Tájémuzeumban *Húsvéti szomszédolásra, hagyományos locsolókeddre és tojásvadászatra* került sor. Ezt követően rendkívüli író-olvasó találkozó volt, melyen a vajdasági *Irodalmi karaván* tagjai: **Nagy Abonyi Árpád** prózairó, **Orcsik Roland** költő, műfordító, esszéíró és **Szögi Csaba** költő, író mutatkozott be a közönség előtt.

*Másnap a Beregszászi Európa-Magyar Házban **Nagy Abonyi Árpád, Orcsik Roland** és **Szögi Csaba** találkoztak az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaival. Jelen voltak továbbá a folyóirat szerzői közül **Fodor Géza, Lőrincz P. Gabriella**, valamint az irodalom barátai, a beregszászi főiskola diákjai. Mindkét régió alkotói verseket, prózarészleteket olvastak fel, válaszoltak a jelenlévők kérdéseire, majd kötetlen beszélgetésre került sor.

*A vajdasági irodalmi karaván utolsó találkozására a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban került sor. A vendégeket **Szabó Árpád** igazgató köszöntötte. Nagy

ördeklődés kísérte a vendégek felolvasásait, majd közkívánatra döntés született arról is, hogy a zentai és a beregszászi gimnázium között testvéri kapcsolat jön létre.

*A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold kiállítótermében került megrendezésre **Zicherman Sándor** beregszászi származású festőművész kiállítása.

* Beregszászban a Debreceni Csokonai Színház és a Kárpátaljai Magyar Drámai Színház közös előadásában láthatta a közönség Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* c. drámai költeményét.

*Átadták a megújított podheringi obeliszket, amelyet a Magyar Külügyminisztérium támogatásával restauráltak. Az 1849. április 22-i podheringi győzelemnek emléket állító, később megrongált emlékműre új emléktábla került.

*Az EMKE meghívására kárpátaljai irodalmi karaván kereste fel az erdélyi városokat. Az *Együtt* folyóirat bemutató körútján részt vett és előadást tartott **Vári Fábián László** József Attila–díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és **Bakos Kiss Ká-**

roly költő, a kiadvány kritikai rovatának gondozója. Fogadták őket Szilágysomlyón, Marosvásárhelyen és Kolozsváron.

***Veres Ágota** festőművész és **ifjabb Hidi Endre** keramikus-szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán.

Május

*A szalócai művelődési házban fellépett az erdélyi ZURGÓ együttes, programjában moldvai csángó népzene és néptánc szerepelt.

* „Bartók Béla kárpátaljai évei emlékére” címmel rendezett hangversenyt a KMKSZ Nagyszőlősi Szervezete.

*Beregszászban **Vidnyánszky Attila** főrendező megnyitotta a II. Stalker Fesztivált a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulatának szervezésben.

*A Gáti Kovács Vilmos Középiskolában lezajlott a IV. Kovács Vilmos-szavalóverseny az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége támogatásával.

*Beregszászban a Művészeti Iskolában megrendezték a Győry Dezső emlékének szentelt szavalóversenyt és irodalmi műsort az UMDSZ és a KMMI szervezésében. A meghirdetett szavalóversenyen idén harminc jelentkező adott számot tehetségéről. **Kádár Rozália**, az UMDSZ járási szervezetének elnöke üdvözlő szavait követően először a választott, majd a kötelező verseket hallgatta meg a zsűri, amelynek tagjai voltak **Weinrauch Katalin** író, költő, **Lőrincz P. Gabriella** és **Bakos Kiss Károly** költők. A versenyzők emléklapot és ajándékot kaptak. A dobogósok oklevélben részesültek, s indulhatnak a Vásárosnaményban sorra kerülő Váci Mihály szavalóversenyen.

* A Magyarok Kijevi Egyesülete (elnöke: **Vass Tibor**) felkarolta **Pocsai Vince** református lelkész kezdeményezését, hogy Kijevben létesüljön ökumenikus templom a református és a római katolikus magyar közösség részére. A nemes ügy megvalósításához a kijevi magyarok támogatókat keresnek.

*Szarvasházán Hollósy-művész-tábort szervezett a Révész Imre Tár-

saság. Az alkotótábor munkájában részt vett **Veres Ágota**, **Kolozsvári László**, **Magyar László**, **Tóth Róbert**, **Réti János**, **Szerhij Biba**, **Vjacseszlav Popovics**, **Kopriva Attila**, **Baraté Ágnes**, **Bálint Lívია**, **Kalitics Erika**.

*Ungváron Zádor Endre-emléktorna zajlott le a KMKSZ városi szervezete rendezésében.

*Tiszabökény, Péterfalva, Bene után Kisdobronyban, Guton és Dercenben is átadásra kerültek a címeres, kétnyelvű település köszöntőtáblái, amelyek a Szülőföld Alap által támogatott KHÖT-projekt keretében készültek **Molnár Zolt** címerfestő és **Fuchs Miklós** lakatos közös kivitelezésében.

*A Krími Autonóm Köztársaságban Szimferopolban Krími Magyar Napok megrendezésére került sor. Ennek keretében a Szimferopoli Művészeti Múzeumban megnyitották **Magyar Ari** budapesti művésznő egyéni kiállítását.

*A benei Faluházban „A Kráter a Kárpátaljáért!” program keretében író-olvasó találkozóra, könyvbemutatóra került sor **Turcsány Péter** író és kiadóvezető szervezésében. A

rendezvényt **Szuhán András**, Bene polgármestere nyitotta meg.

*Sárosorosziban népmesemondó verseny zajlott le a KMKSZ szervezésében.

*Guton megtartották a XIX. Gutti Pünkösdi Napokat a KMKSZ szervezésében.

*Beregszász megyei jogú város napja alkalmából öt településköszöntő, kétnyelvű, címeres táblát állítottak fel a KHÖT szervezésében.

*A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Főiskola magyar tagozatán lendvai magyar írók, kolozsvári filmesek és fotóművészek találkáltak a hallgatókkal. **Zagorec Csuka Judit** író, költő, Zrínyi-kutató, **Gál Dorisz**, a Lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet munkatársa a MURATÁJ című irodalmi, művelődési, társadalomtudományi és kritikai folyóiratról és a muravidéki magyar irodalomról tartottak rövid tájékoztatót, illetve olvastak fel írásaikból.

*A Beregszászi Európa–Magyar Házban a lendvai és a kolozsvári irodalmi és fotóművészeti karaván tagjai bemutatták többek

között **Felméri Cecília**, **Bertóti Attila**, **Lakatos Róbert** filmes munkáit, majd **Bodó Barna**, a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetségének elnöke, a Sapientia Egyetem professzora megnyitotta az erdélyi fotósok *Dalok* című kiállítását.

*A trianoni békediktátum kárpátaljai áldozatára, **Posch Alajos** újságíróra emlékeztek az ungvári Kálvária-temetőben a MÉKK és a KMMI szervezésében. A rendezvényt **Dopka György** nyitotta meg, majd **Zubánics László Posch Alajos** hírlapíróra (1884–1919) emlékezett, akit 1919 tavaszán az Ungvára bevonuló cseh katonák öltek meg.

*A VI. Hollóssy Simon Képzőművészeti Alkotótábor résztvevőinek műveiből nyílt kiállítás a megyeszékhely Ungvár Galériájában a KMKSZ és a RIT szervezésében.

Összeállította: **Dopka György**